

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
протокол №1 від 29.08.2025року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом № 219 від 29.08.2025р.
директорка Ліцею «Гроно» ЛМР
_____ Наталія СОМИК

Освітня програма на 2025-2026 навчальний рік

РОЗДІЛ 1. ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІЦЕЮ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Ліцей «Гроно» ЛМР у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Програма впроваджується в освітній процес закладу освіти рішенням педагогічної ради.

Головною метою Ліцею є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями Ліцею є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Ліцей несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства загальноосвітній навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта;

III ступінь - профільна (повна загальна середня) освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в школі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалення та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення ліцею, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;

- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма створена на 2025-2026 навчальний рік відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»; Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. (із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ № 592-р від 22.08.2018); Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 та № 898 від 30.09.2020) (у 1-4 класах); наказу № 1120 від 09.08.2024 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (Додатку 1 – Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчальним українською мовою. Додатку 3 – Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою; Освітньої програми загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини; Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ

МОН від 20.04.2018 № 408 та наказу «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня від 20.06.2025 р. № 890.

Навчальні плани укладено:

- **для початкової школи:**
- **1-А, 1-В, 1-Г, 2-А, 2-Б, 2-В** – відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р. Б 1-2 клас., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
- **1- Б та 2-Г класи** – відповідно до Освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», розробленої на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898), відповідно до наказу МОН України від 03.02.2021р. №140 “Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.листопада 2016 року №1319 та визнання такими, що втратили чинність деяких наказів Міністерства освіти і науки України” та затвердженої наказом ДСЯО України від 21.06.2024 №01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (1-4 класи)»
- **3-4-ті класи** - відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22;
- **для 5-9-их класів НУШ** – відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024р. №1120.
- **для 9-х класів** - за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 405.
- **9-А, 9-Б, 9-Г:** таблиця 8 (для класів з поглибленим вивченням окремих предметів) до Типової освітньої програми.
- **9-В класу:** таблиця 10 (закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов) до Типової освітньої програми.
- **для 10-11-х класів** – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.06.2025 №890 (Таблиця 2 Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, Таблиця 3 Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів).

Освітня програма складена на 2025-2026 навчальний рік і затверджена рішенням педагогічної ради від 29.08.2025 р. (протокол №1).

Освітня програма визначає:

- I. Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо.
- II. Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку.
- III. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
- IV. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Структура 2025-2026 навчального року

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр: 01.09.2025р. – 23.12.2025р.

- Осіння канікули: 25.10.2025 – 02.11.2025
- Зимові канікули: 24.12.2025 – 06.01.2026

II семестр: 07.01.2026р. – 29.05.2026р.

- Весняні канікули: 28.02.2026 – 08.03.2026
- Великодні канікули: 09.04.2026 – 13.04.2026

РОЗДІЛ 2. ОПИС «МОДЕЛЬ» ВИПУСКНИКА ЛЦЕЮ

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре поінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної

грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЛЦЕЮ

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі міста, району, мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

РОЗДІЛ 4. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЗАКЛАДУ ТА ЇЇ ОБҐРУНТУВАННЯ

Розділ 4.1

І СТУПІНЬ

Для 1-4 класів

Освітня програма для 1-4-их класів (1-2 класи - адаптаційно-ігровий, 3-4 класи - основний цикл) Ліцею «Гроно» Львівської міської ради розроблена згідно з Законами України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», Постанов Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти», від 30.09. 2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»

- **для початкової школи:**
- **1-А, 1-В, 1-Г, 2-А, 2-Б, 2-В** – відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р. Б 1-2 клас., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
- **1- Б та 2-Г класи** – відповідно до Освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», розробленої на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898), відповідно до наказу МОН України від 03.02.2021р. №140 “Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.листопада 2016 року №1319 та визнання такими, що втратили чинність деяких наказів Міністерства освіти і науки України” та затвердженої наказом ДСЯО України від 21.06.2024 №01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (1-4 класи)»
- **3-4-ті класи** - відповідно до Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р. Б. 3- 4 клас, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22;

Освітня програма початкової освіти Ліцею «Гроно» ЛМР (далі – Освітня програма – ОП) окреслює підходи до планування та організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів, спланованих і організованих для досягнення учнями визначених результатів навчання.

ОП забезпечує наступність початкової освіти з дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у

чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

Мета освітньої програми. Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що забезпечує формування у учнів ключових компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в житті, урахування здібностей і можливостей кожного учня/учениці. Мета ОП реалізується за рахунок: формування в здобувачів освіти стійкого інтересу до навчання, української мови, літератури, математики, історії, природничих наук; залучення учнів/учениць до осмисленого читання; формування моральних якостей здобувачів освіти; розуміння значення української мови в опануванні здобутків української та світової культур; виховання поваги до інших мов і світових культур, національної своєрідності кожної літератури; закладання основ аналізу художнього твору, знайомство з життєвими та мистецькими віхами в долі письменника; формування вміння безпечного й критичного використання медіапродукції, здатності спілкуватися за допомогою медіазасобів.

Концептуальними засадами досягнення цілей початкової освіти в ОП є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень: Компетентнісна початкова освіта в ОП: втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових компетентностей. До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські

та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12); проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованого навчання.

Особливість ОП виявляється в тому, що:

1. Початкова освіта в ОП розглядається як така, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу. В ОП реалізується модель формування в учнів ключових компетентностей, завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 1–4 класів, які навчаються за ОП відбувається під час ранкових зустрічей, на годинах особистісного розвитку, на виховних заходах, на уроках “Я досліджую світ” (класи НУШ) та «Я пізнаю світ» (класи “Інтелект”) та під час вивчення всіх інших навчальних предметів (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

Важливою складовою формування соціальної і громадянської компетентностей в учнів класів, які навчаються за Програмою, є ранкові зустрічі, що згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводяться на початку кожного навчального дня впродовж 15 хвилин. Оскільки Санітарним регламентом встановлюється початок навчальних занять не раніше 8:00, то розпочинаються ранкові зустрічі о 8:15 за рішенням Ліцею. Час на проведення ранкових зустрічей не обліковується в електронних класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять, решта якого компенсується роботою вчителя на перервах (лист Міністерства освіти і науки України №1/9-190 від 2.04.2018 року). Для проведення ранкових зустрічей включаються теми особистої та цивільної безпеки, дії в надзвичайних ситуаціях, мінної та пожежної безпеки.

В Ліцеї реалізується міський проєкт «Гайда на прогулянку» в ході якого учні початкових класів кожного дня ходять на вулицю на прогулянку (під час великих перерв), незалежно від погодних умов. Корисними є також рольові ігри й практичні вправи.

2. Зміст початкової освіти в ОП визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі.

3. Характерними для STEM-освіти в ОП є:

- STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати впродовж усього життя;
- мета STEM-освіти - розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей;
- STEM-освіта передбачає поглиблене вивчення предметів природничо-математичного циклу;
- STEM-освіта здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів, що забезпечується завдяки інтегрованому навчанню за темами та за предметами, навчанню на основі власних відкриттів, спрямованому на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язування винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;
- STEM-освіта реалізує дидактичний принцип практичної спрямованості навчання (на основі здобутих знань учні на навчальних заняттях створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);
- STEM-освіта передбачає посилену увагу до вивчення англійської мови як мови міжнародної наукової комунікації;
- STEM-освіта реалізується як під час навчального заняття/навчального процесу, так і поза ним.

4. Згідно з принципом єдності змістового та процесуальнодіяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти в освітньому процесі 1–4 класів, які навчаються за Програмою, реалізуються:

- інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення;
- технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів);
- проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язування винахідницьких задач тощо);
- раціонального читання;
- повного засвоєння навчальних одиниць;
- технологія технологія технологія збагачення освітнього процесу.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів ключових компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями: 1. мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, мистецька, фізкультурна.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою або продовжити навчання за цією Програмою, якщо вони навчалися за іншою освітньою програмою

Зарахування учнів до класів, які навчається за ОП, відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта розпочинається, як правило, із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, можуть навчатися в класах, які навчаються за Програмою, цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

За бажанням батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливим є перехід (вступ) учня/учениці з класів, які навчалися за іншою освітньою програмою, до класів, які навчаються за даною освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-4-их класів (табл. 1) визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, за якими гранично допустиме тижневе навантаження учнів за класами становить: 1 клас — 20 год/тижд.; 2 клас — 22 год/тижд.; 3 клас — 23 год/тижд.; 4 клас — 23 год/тижд. Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи) становить: 1 клас - 23 год/тижд.; 2 клас - 25 год/тижд.; 3 клас - 26 год/тижд.; 4 клас — 26 год/тижд. Загальний обсяг навчального навантаження для 1-их класів складає 805 годин/навчальний рік, для 2-их класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-их класів – 910 годин/навчальний рік, 4-их класів - 910 годин/навчальний рік. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого/річного навчального навантаження здобувача освіти.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для учнів 1-4-их класів
на 2025-2026 н.р.

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмету	Кількість годин на тиждень у класах					
		1 -А, В, Г	1-Б Інтел.	2-А, Б, В	2-Г Інтел.	3-А,Б, В,Г	4-А,Б, В,Г
Мовно-літературна	Українська мова	5	6	5	6	5	5
Мовно-літературна	Іноземна мова (англ.)	2+1	2+1	3	3	3	3
Математична	Математика	3	3	3	4	4	4
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і Здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна	Я досліджую світ (ЯДС)	7	-	7	-	6	6
Мовно-літературна Математична Природнича Соціальна і Здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна Фізкультурна Мистецька	Я пізнаю світ (ЯПС)	-	8	-	8	-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	-	1	-	1	-
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	-	1	-	1	-
Мистецька	Мистецтво	-	1	-	1	-	2
Технологічна	ЯДС (Технології)	-	-	-		1	1
Інформатична	ЯДС (Інформатика)	-	-	1	-	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	2	3	2 +1	3	3
	РАЗОМ:	19 +3+1	20+2+1	21 + 3	22	22 + 3	22 + 3
	Додаткові години	1	1	1	1	1	1
	Курс за вибором «Основи християнської етики»	-	-	1	-	1	1
Гранично допустиме навч. навантаження на учня		20	20	22	22	23	23
Загальна к-ть навчальних годин (без урахування поділу на групи)		23	23	25	25	26	26

Навчальний план початкової школи Ліцею розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898). ОП зорієнтована на роботу початкової школи за 5-ти денним навчальним тижнем. На основі ОП Ліцей «Гроно» ЛМР складе на кожний навчальний рік річний навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної так і варіативної складової, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів. Варіативна частина розподілена наступним чином:

- у 1-А, 1-Б, 1-В, 1-Г класах по 1 годині збільшено на вивчення іноземної (англійської) мови з метою удосконалення засвоєння цього предмету.
- у 2-А,Б,В та 3-4-их класах по 1 годині виділено на вивчення курсу за вибором «Основи християнської етики» (Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М. Схвалено для використання в освітньому процесі рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 21.07.2022 (протокол № 6) Реєстрація в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №2.0039-2022, 3.0313-2022, 4.0030-2022

- у 2-Г класі (програма “Інтелект України”) 1 год. виділено для занять фізичної культури

У 1-4-х класах початкової освіти здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні окремих предметів (української мови, української мови в інтегрованому курсі «Я досліджую світ», іноземної мови (англійської), інформатики) – відповідно до Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002р. №128 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2025 року № 808), листа МОНУ від 18.05.2018 №1/9-322 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти» затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 24.07.2019 № 688 та від 30.09.2020 № 898 При вивченні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-их класах – 35 хвилин, у 2-4-их – 40 хвилин відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерством охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 із змінами, внесеними згідно з Наказами

Міністерства охорони здоров'я № 1984 від 20.09.2021, № 1371 від 01.08.2022, № 79 від 10.01.2025

Під час визначення обсягу завдань для самопідготовки учнів / учениць враховуються витрати часу дитини та вимоги Санітарного регламенту для ЗЗСО (наказ МОЗ від 25.09.2020 № 2205), де зазначено: у 3–5 класах тривалість виконання не має перевищувати 1 год, у 1–2 класах не задаються обов'язкові завдання для самопідготовки. Проте у 2 класі пропонуються індивідуальні завдання за вибором, обсягом до 45 хв на добу. Вони є посильними, цікавими, із чіткою інструкцією та знайомими діями. Завдання включають роботу з довідниками, спостереження, інтерв'ювання тощо з уточненням термінів виконання (до уроку, тиждень, два), максимальний – два тижні (наприклад, для позакласного читання). Допускається використання електронних освітніх ресурсів за умови попереднього навчання з ними у класі.

Для осіб з особливими освітніми потребами на кожен навчальний рік командою психолого-педагогічного супроводу (до якої входять батьки або законні представники дитини) складається індивідуальна програма розвитку (ІПР) з метою надання додаткової підтримки в освітньому процесі на основі висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. ІПР - це документ, який складається відповідно до вимог МОН індивідуально на кожну дитину з особливими освітніми потребами, включаючи в себе рівень знань, вмінь і навичок учня (компетенції), освітні труднощі учня та потреби учня. А також характеризують сфери розвитку: інтелектуальну; сенсорну-моторну; емоційно-вольову; мовленнєву; соціальну; фізичні та соціальні здібності особи з ООП, навчальні труднощі та індивідуальний навчальний план (ІНП). ІНП містить інформацію про освітні компоненти освітньої програми, їх адаптацію чи модифікацію, заплановані результати навчання та критерії оцінювання. Індивідуальна програма розвитку переглядається і корегується відповідно до потреб кожної дитини з особливими освітніми потребами, затверджується керівником закладу освіти.

Форми організації освітнього процесу. Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

В освітньому процесі 1–4 класів за ОП реалізуються:

– інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, навчання на основі власних відкриттів, робота в парах або групах, технологія навчання в грі, дискусія, метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного

мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

- технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язування винахідницьких задач тощо);↔

- технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і подумки, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Ключові слова», «Питайлик», «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, текстиописи, тексти-міркування;

- технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, методиці інтервальних повторень;

- технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Програмі передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Звичними для досягнення очікуваних результатів навчання, окреслених в межах кожної галузі використовуються інтерактивні форми і методи навчання –кооперативне навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти; інсценізації, моделювання, сюжетно-рольові ігри, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання Державного стандарту. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Види / форми оцінювання та його інструментарій. Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе,

неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброчесне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Оцінювання – це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту" оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Реалізація **формувальної функції** оцінювання забезпечується відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4-их класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них

виокремлюються **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та **особистісні надбання** учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- **формульовального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних** про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття / системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми Ліцею.

Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності оцінювальне судження називається **вербальною оцінкою**, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - **рівневою оцінкою**.

Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначається буквами: "початковий" (П), "середній" (С), "достатній" (Д), "високий (В)". В процесі оцінювання враховується, що оцінка буде допомагати учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Оцінювання результатів навчання учнів 1–4-их класів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом МОН від 13.07.202 № 813 та рекомендацій викладених у Додатку 2 листа МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4-их класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах - або вербальною оцінкою, або рівневою оцінкою на підставі рішення педагогічної ради від 29.08.2025, протокол №1. Результати навчання здобувачів освіти у 1-2-их класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню, у 3-4-их – підлягають формульованому

та підсумковому (річному) оцінюванню. Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти. Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/ учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна, зокрема: українська мова, мови корінних народів та національних меншин, літератури (МОВ1); іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Мовно-літературна освітня галузь

Рідномовна освіта (українська мова і література)

Пояснювальна записка

Метою рідномовної освіти для загальної середньої освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська); формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями рідномовної освіти у початковій школі є:

- виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;
- розвиток умінь вдумливого читання і базових правописних умінь;
- збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;
- розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науковопопулярні, навчальні, медіатексти);
- розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Комунікативна компетентність, зокрема вільне володіння українською мовою та спілкування рідною мовою (якщо вона не українська), виявляється в безпосередньому та опосередкованому спілкуванні.

Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістової лінії «Взаємодіємо усно» (мовець / слухач – слухач / мовець). Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до дій зі сприймання, перетворення, виокремлення, аналізу й інтерпретації,

оцінювання та використання усної 5 інформації в реальній мовленнєвій практиці (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі тощо).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії **«Читаємо»** (читач – автор), **«Взаємодіємо письмово»** (автор – читач), **«Досліджуємо медіа»** (читач / глядач / слухач – автор). Ці змістові лінії забезпечують здобуття досвіду опосередкованого спілкування, опанування кола знань (понять, уявлень) та вмінь, що дають змогу учням удосконалювати комунікативну компетентність.

Змістова лінія **«Читаємо»** спрямована на розвиток мотивації дітей до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у доборі текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** передбачає залучення учнів до реальної писемної практики, зокрема за допомогою цифрових пристроїв та в режимі онлайн. Результатом такої роботи є базові вміння створювати писемні висловлювання у реальному та віртуальному просторі та редагувати їх.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** передбачає ознайомлення школярів з основами медіаграмотності. Діти формують уявлення про межу між реальним світом і світом мас-медіа. Вони вчаться інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** пропонує інструмент для активного критичного освоєння комунікативного медіасередовища.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовлення»** забезпечує дослідження мовних закономірностей і формування на цій основі свідомих мовленнєвих умінь (орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних, словотвірних). Також у межах цієї змістової лінії учні опановують виразальні засоби художніх текстів, що в цілому сприяє творенню індивідуального стилю мовлення.

Змістова лінія **«Театралізуємо»** слугує розвитку комунікативних умінь учнів, зокрема вміння моделювати різні ситуації спілкування, обирати відповідні комунікативні стратегії, досліджувати несловесні засоби спілкування. Увага до несловесних засобів приділятиметься і в змістових лініях **«Взаємодіємо усно»** та **«Досліджуємо медіа»**, а сам прийом театралізації може використовуватися й у змістовій лінії **«Читаємо»**.

Специфіка змістової лінії **«Театралізуємо»** пов'язана з формуванням уявлення про театр як місце, де учні здобувають досвід співчуття та співпереживання. Тому в межах змістової лінії **«Театралізуємо»** учні досліджують чужу (глядач) та власну (актор) експресію.

Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до сценічної творчості, в умовах якої школярі набувають акторського досвіду, зокрема імпровізації, що забезпечує розвиток у дитини емоційного інтелекту, творчого мислення, самосвідомості й самоефективності, уміння мобілізувати інших, ініціативності, уміння долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами.

Мовно-літературна освітня галузь **Іншомовна освіта (англійська мова)**

Пояснювальна записка

Освітню програму з іншомовної освіти створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чю мову

вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти».

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі **змістові лінії**: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання».

Змістова лінія **«Сприймання на слух»** передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/або невербально.

Змістова лінія **«Усна взаємодія»** спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати відповіді про себе та щоденні справи.

Змістова лінія **«Усне висловлювання»** передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії **«Зорове сприймання»** (читач – автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учнів здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу розвивати комунікативну компетентність. Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків.

У рамках змістової лінії **«Писемне висловлювання»** учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації.

Результатом опрацювання змістової лінії **«Онлайн взаємодія»** є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розмішувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітня програма з математики спрямована на формування в учнів математичної компетентності, реалізацію мети та загальних цілей освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової освіти (далі Стандарт).

Метою математичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями математичної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;
- розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач;
- формування та розвиток усвідомлених обчислювальних навичок;
- вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;
- формування відповідального ставлення щодо висування гіпотез, їх оцінювання, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору;
- набування досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур;
- розвиток уміння сприймати, перетворювати та оцінювати здобуту інформацію, використовуючи різні джерела, зокрема й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

У початковому курсі математичної освіти, відповідно до окресленої мети і сформульованих завдань, визначено такі змістові лінії: «Лічба», «Числа. Дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

У межах змістових ліній «Лічба», «Числа. Дії з числами» здійснюється формування поняття числа, насамперед через розуміння принципу утворення різних видів чисел (натуральних одноцифрових, натуральних багатоцифрових, дробових тощо) та способів виконання дій із цими числами – порівняння, додавання, віднімання, множення та ділення. Крім того, розгортається робота з дослідження законів і властивостей, способів виконання арифметичних дій під час розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач.

У рамках змістової лінії **«Вимірювання величин»**, спираючись на суб'єктний досвід та допитливість, молодші школярі навчаються вимірювати величини (довжина, маса, температура, час, місткість (об'єм) за допомогою підручних засобів та вимірювальних приладів, а також оперувати грошима.

Водночас учні виконують перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел, розв'язують повсякденні проблеми математичного змісту, в тому числі й сюжетні задачі, використовуючи різні одиниці вимірювання величин.

У процесі навчальної роботи з різними величинами виокремлюється також і робота з геометричним матеріалом, дослідження просторових відношень та геометричних фігур різних форм, конструювання площинних та об'ємних фігур з підручного матеріалу, створення макетів реальних та уявних об'єктів різних конструкцій, виконання простих завдань, описаних у математичних текстах, зокрема й сюжетних задачах геометричного змісту (змістова лінія **«Просторові відношення. Геометричні фігури»**).

У межах змістової лінії **«Робота з даними»** формуються початкові вміння для опрацювання даних (визначення, впорядкування, аналіз та фіксація), поданих в умові задачі чи зібраних за допомогою опитувальника тощо).

У рамках усіх змістових ліній здійснюється формування в учнів початкових умінь із математичного моделювання, зокрема під час передбачення ймовірного результату, дослідження реальних об'єктів та процесів, розв'язування навчально-пізнавальних і практико-зорієнтованих задач тощо.

Природнича освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму природничої освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою природничої освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями природничої освітньої галузі у початковій школі є:

- виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля;
- формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до природоохоронних акцій;

- розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через експерименти, спостереження);
- поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа – жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.

Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі змістові лінії: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Змістова лінія **«Я пізнаю природу»** спрямована на формування дослідницьких умінь школярів через підтримку допитливості та інтересу до спостережень, експериментів та моделювання для пошуку відповідей на запитання про навколишній світ.

Змістова лінія **«Я у природі»** передбачає розвиток уявлень молодших школярів про об'єкти та явища природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою, формування бережливого ставлення до природи; вироблення навичок екологічно доцільної поведінки в довкіллі.

Змістова лінія **«Я в рукотворному світі»** спрямована на формування загальних уявлень про світ, створений людиною, понять про взаємозв'язки людини і природи, слугує джерелом натхнення для пошуку та втілення дитячих винахідницьких ідей та проєктів.

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проєктній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму технологічної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі у початковій школі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;

- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.
- Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Змістові лінії, які систематизують очікувані результати навчання, спрямовані на формування ключових компетентностей учнів.

Змістова лінія **«Технічна творчість і техніка»** спрямована на залучення учнів до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об'ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу.

Змістова лінія **«Світ технологій»** має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів – від розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо). Організація екскурсій на підприємства, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія **«Світ ремесел»** має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як до культурної спадщини українського

народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва. У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різблення, ліплення тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; а також до матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія «Побут» має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самотійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/ учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою інформатичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами;
- формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них;

- формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв’язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів;
- налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри;
- формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв;
- формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за змістовими лініями: “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”. У рамках змістової лінії “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)” формуються початкові вміння розпізнавати, знаходити, свідомо відбирати, зберігати та опрацьовувати просту інформацію за допомогою цифрових пристроїв та без них. Розпізнавання правдивої і неправдивої інформації в усіх її виявах (текст, зображення, звук тощо) необхідне для формування критичного мислення, що сприяє безпеці в інформаційному просторі дитини. Початкові уявлення про моделі реалізуються через визначення істотних і неістотних властивостей об’єктів та створення на основі цього простих моделей об’єктів.

Змістова лінія **“Моя цифрова творчість”** розкривається через практичну діяльність (індивідуальну і групову) зі створення простих інформаційних продуктів (програм, текстів, зображень, відео, звуків, тощо) за допомогою цифрових пристроїв та програм для творчого самовираження, презентації себе і продуктів власної діяльності, вирішення завдань інших освітніх галузей.

В основі змістової лінії **“Комунікація та співпраця”** – ознайомлення із доступними для дитини засобами цифрової та безпосередньої комунікації для гри, спілкування, навчання, отримання нової інформації; використання безпечного онлайнового чи офлайнового середовища для цього. В умовах роботи у групі учні мають навчитися окреслювати цілі індивідуальної та групової діяльності, розподіляти ролі в межах групи, оцінювати здобутий результат, аналізувати помилки та усувати їх, доброзичливо взаємодіяти безпосередньо та в мережах.

Змістова лінія **“Я і цифрові пристрої”** реалізовується через усвідомлення і розпізнавання тих завдань, які можна розв’язати за допомогою цифрових пристроїв, виходячи з їхніх функціональних можливостей (фотографувати, записувати, слухати, відображати, опрацьовувати інформацію тощо). До основних умінь, які формуються через цю змістову

лінію, належать розпізнавання простих програмних і технічних несправностей та вміння усувати їх самостійно чи з допомогою дорослих, розуміти обмеження та переваги пристроїв стосовно виконуваних завдань, усвідомлювати, що машини можуть імітувати інтелектуальну діяльність. Ця змістова лінія охоплює вміння організовувати власний робочий простір на фізичному та простому програмному рівні для збереження здоров'я, доброго самопочуття та ефективної діяльності учня/ учениці.

Змістову лінію **“Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”** спрямовано на створення безпечних умов для учня / учениці під час роботи з цифровими пристроями і в мережах, що передбачає захист особистої інформації, формування принципів етичного, доброзичливого та відповідального спілкування через мережі, навички і можливості захисту власного інформаційного простору, фізичного та психологічного здоров'я. У рамках цієї змістової лінії в учнів формується відповідальне та шанобливе ставлення до власної та чужої інформаційної діяльності, яке на рівні початкової школи виявляється, зокрема, і через зазначення власного авторства, посилення на авторство інших, а також через усвідомлення шкоди від списування.

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для загальної середньої освіти є становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто його / її оточує;
- виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки;
- розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення;
- формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя;

- формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту;
- розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я;
- сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача;
- формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я;
- створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Змістова лінія **«Безпека»** передбачає розвиток навичок безпечної поведінки вдома, школі та у природному і техногенному середовищі, прогнозування наслідків небезпечних дій, визначення впливів на вибір безпечної поведінки, дотримання правил (дорожнього руху, використання побутової техніки і побутової хімії тощо) та відповідального ставлення до особистої безпеки й безпеки інших.

Змістова лінія **«Здоров'я»** спрямована на формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності і поведінки через набуття навичок здорового способу життя, розвиток позитивної самооцінки, критичного мислення, умінь ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я тих, хто поряд, і протидіяти негативним соціальним чинникам.

Змістова лінія **«Добробут»** забезпечує розвиток етичної поведінки в соціумі, вміння вчитися і формування позитивного ставлення до навчання, усвідомлення важливості здорового способу життя для добробуту, розвиток підприємливості і споживчої культури для оптимального використання ресурсів та забезпечення добробуту.

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму громадянської та історичної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є створення умов для формування в учня / учениці власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями громадянської та історичної освіти у початковій школі є:

- здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади, Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій;
- утвердження власної гідності, формування цінності свободи і прав людини, усвідомлення своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших;
- формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки;
- удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра / школярки;
- розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації;
- створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки.

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опановувати потрібні для цього знання, вміння та навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких змістових ліній: «Я – Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми – громадяни України. Ми – європейці».

Змістова лінія «**Я – Людина**» передбачає залучення учня / учениці до опрацювання та використання для самоідентифікації елементарної інформації про людину як унікальну у Всесвіті істоту, яка творить себе як особистість, формує свій характер і розвиває цінні якості у процесі пізнавальної і трудової діяльності. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє самопізнанню учнів, усвідомленню власних потреб, уподобань, здібностей та інтересів, заохочує обирати цілі особистісного зростання (бути відповідальним, чесним тощо), допомагає утверджувати гідність та неповторність будь-якої людини.

Змістова лінія «**Я серед людей**» забезпечує усвідомлення ролі зв'язків, які існують між людьми, значення рідні, друзів, приятелів, спільнот, із якими дитина себе ідентифікує. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє набуттю досвіду громадянської поведінки та свідомому виборі норм і моделей поведінки, часто за певними взірцями.

Змістова лінія **«Моя культурна спадщина»** дає змогу учнівству усвідомити вкоріненість у національну, а також рідну за етнічним походженням культуру, власну належність до європейської цивілізації. Учні/ учениці отримують можливість дослідити місцеві пам'ятки, пізнати традиції та минуле своєї родини, рідної етнічної групи, нації. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє розумінню значущості та різноманітності культурних надбань людства, формуванню умінь пізнавати минуле.

Змістова лінія **«Моя шкільна і місцева громади»** забезпечує розуміння учнем/ ученицею базових норм шкільного та місцевого громадського життя, дає йому/ їй змогу посилено долучатися до їх відтворення та модернізації. Пізнання шкільних і місцевих традицій, ознайомлення з громадянськими вчинками земляків, діяльністю шкільної адміністрації, місцевих органів влади та добровільних асоціацій, зорієнтованих на громадські справи, сприяє набуттю учнями первинного досвіду громадянської дії, демократичної поведінки та конструктивної взаємодії. Навчання в межах цієї змістової лінії забезпечує вироблення вмінь висловлювати та обстоювати свою думку та приймати інших, висувати власні ініціативи, планувати й організовувати посильні для дітей молодшого шкільного віку громадські справи.

Змістова лінія **«Ми – громадяни України. Ми – європейці»** дає учневі / учениці елементарні уявлення про національну символіку та державні атрибути України, націю (народ), державу, політику, владу, ключові події в історії України, підводить до прийняття демократичних цінностей та ідей євроатлантичної інтеграції Батьківщини. У межах цієї змістової лінії на прикладі відомих історичних постатей та національних героїв школярі усвідомлюють цінності патріотизму, активної громадянської позиції, самоповаги та ін.

Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі мають бути реалізовані оптимальними для кожного елементу змісту та навчальної цілі інтерактивними методами, із використанням інформаційних технологій.

Мистецька освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою навчання мистецтва для загальної середньої освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями навчання мистецтва у початковій школі є:

- збагачення духовного світу учня / учениці під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини;
- набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарними мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей;
- розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньообразного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема у взаємозв'язках;
- формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні;
- формування вміння взаємодіяти з іншими через мистецтво, виявляти зв'язки мистецтва з природним і соціокультурним середовищем;
- виховання здатності застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Реалізація окресленої мети та завдань здійснюється за змістовими лініями: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво».

Змістова лінія **«Художньо-практична діяльність»** націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне засвоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовияву. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виражальні засоби для творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на емоційний стан завдяки мистецькій діяльності.

Змістова лінія **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»** спрямована на пізнання цінностей, що несуть твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва.

Реалізація змістової лінії **«Комунікація через мистецтво»** націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема в різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через інтегровані предмети або предмети за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь

Пояснювальна записка

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою цієї галузі для загальної середньої освіти є формування в учня / учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є:

- розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;
- розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;
- збереження та зміцнення здоров'я школярів;
- формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я;
- формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;
- формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;
- розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;
- формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;
- усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри;
- збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині;
- формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі для 1-4 класів охоплює такі змістові лінії: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Змістова лінія **«Базова рухова активність»** містить види діяльності, спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок.

Змістова лінія **«Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)»** пов'язана з опануванням рухливих ігор та естафет, які б задовольняли потребу учнів у руховій активності та сприяли б формуванню комунікативних здібностей.

Змістова лінія **«Піклування про стан здоров'я та безпеку»** спрямована на формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності.

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю.

Задекларовані тут підходи до змісту занять фізичною культурою орієнтують учителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, індивідуальне сприймання навчального матеріалу. Розв'язання цих завдань допускає відхід від жорсткої регламентації занять, підвищує їхню емоційну насиченість, забезпечує максимальну різноманітність форм, методів та засобів фізичного виховання, широке використання інноваційних технологій фізичного виховання

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, освітня програма початкової освіти Ліцею «Гроно» визначає завдання, які має реалізувати кожен вчитель у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть реалізовані очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Оскільки освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми / тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань, розвиток умінь та формування уявлень через досвід практичної діяльності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, із шести років. Діти, яким 1-го вересня виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Розділ 4.2
II ТА III СТУПІНЬ
БАЗОВА ТА ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА
Для 5-8-их класів НУШ

Освітня програма закладу II ступеня (базова середня освіта) для 5-8-го класу розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 «Державний стандарт базової середньої освіти», Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 року №235 та наказом «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» від 09.08.2024 року № 1120.

Дана освітня програма:

- відповідає структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;
 - визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі повної загальної середньої освіти (в годинах , його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
 - містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі в межах мінімального / максимального навантаження для кожної галузі між обов’язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;
 - містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;
 - описує форми організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.
- Освітня програма реалізує Стратегії розвитку закладу.

Мета і завдання освітньої програми

Мета і завдання освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання

впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою:

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньої програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки країни 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки країни від 10 липня 2019 року № 955, зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки від 09.09.2024 № 1276.

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу згідно наказу № 1120 від 09.08.2024 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (Додаток 1, 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти. Додаток 1 – Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчальним українською мовою. Додаток 3 – Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибічковими освітніми компонентами.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою 5-9 класи згідно з Типовою освітньою програмою наведено в таблиці.

Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень і рік														
		5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас		
		мінімал.	максим.	різниця по галузі	мінімал.	максим.	різниця по галузі	мінімал.	максим.	різниця по галузі	мінімал.	максим.	різниця по галузі	мінімал.	максим.	різниця по галузі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Мовно-літературна	на тиждень	10	13	3	10	13	3	9	12	3	8	12	4	8	12	4
	на рік	350	455	105	350	455	105	315	420	105	280	420	140	280	420	140
Математична	на тиждень	4	6	2	4	6	2	4	6	2	4	7	3	4	7	3
	на рік	140	210	70	140	210	70	140	210	70	140	245	105	140	245	105
Природнича	на тиждень	1,5	3	1,5	2	5	3	7	8	2	8	10	2	8	11	3
	на рік	52,5	105	52,5	70	175	105	245	315	70	280	350	70	280	385	105
Соціальна та здоров'язбережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	на тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5	1,5	3	1,5	2	3	1	2	3	1
	на рік	35	70	35	52,5	105	52	52,5	105	52,5	70	105	35	70	105	35
Технологічна	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	70	35	35	70	35	35	70	35
Інформатика	на тиждень	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1,5	3	1,5	1,5	3	1,5
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70	52,5	105	52,5	52,5	105	52,5
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	105	70	35	105	70	35	70	35	35	70	35
Фізична культура ¹	на тиждень	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0	105	105	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	на тиждень	7,5			9,5			6,5			6,5			6,5		
	на рік	262,5			332,5			227,5			227,5			227,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34			35			36			36		
	на рік	1085			1190			1225			1260			1260		
Гранично допустиме навчальне навантаження	на тиждень	28			31			32			33			33		
	на рік	980			1085			1120			1155			1155		

У навчальному плані Ліцей «Гроно» ЛМР поєднував різні освітні компоненти, зокрема, включаючи в початковий план окремі навчальні предмети та інтегровані курси, керуючись (Таблиця 2) Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Назви освітньої галузі	Інтегровані курси	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження					Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень з розрахунку мінімального навчального навантаження				
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	6,5	6,5	5,5	5	5	Українська мова	4	4	3	3	3
	Інтегрований курс літератур	2,5	2,5	2,5	2	2	Українська література	1,5	1,5	1,5	1	1
							Зарубіжна література	1	1	1	1	1
							Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3	3
Математична	Математика	4	4	4	4	4	Алгебра			2,5	2,5	2,5
							Геометрія			1,5	1,5	1,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі						Біологія			2	2	2
							Географія			2	2	1
							Фізика			2	2	3
							Хімія			1	2	2
	Природничі науки			2	2	2						
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	0,5	0,5						
							Підприємництво і фінансова грамотність				0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	1	1,5	1,5	2	1,5	Історія України		0,5	0,5	1	0,5
							Всесвітня історія		0,5	0,5	0,5	0,5
							Громадянська освіта		0,5	0,5	0,5	0,5
	Інтегрований курс історії		1	1	1,5	1						
							Правознавство					0,5
Інформатична							Інформатика	1	1	1	1,5	1,5
Технологічна							Технології	1	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1	1	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
							Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Фізична культура							Фізична культура	3	3	3	3	3
	Міжгалузеві інтегровані курси											
Мовно-літературна	Драматургія і театр	1	1	1	1	1						
Мистецька												
Математична	STEM	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5						
Природнича												
Технологічна												
Технологічна	Робототехніка											
Інформатична												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Соціальна і здоров'язбережувальна		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5						
Технологічна												
Природнича												
Соціальна і здоров'язбережувальна	Курси соціального, емоційного та етичного спрямування	0,5	0,5									
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5	6,5	6,5	6,5		7,5	9,5	6,5	6,5	6,5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31	34	35	36	36		31	34	35	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33		28	31	32	33	33
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Модельні навчальні програми

Відповідно до навчального плану в освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами. Оскільки відповідні модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, заклад освіти під час формування переліку цих програм врахував низку чинників, а саме:

- особливості та потреби учнів певного закладу в досягненні обов’язкових результатів навчання;
- потенціал педагогічного колективу;
- ресурсне забезпечення закладу освіти;
- навчально-методичний супровід конкретних модельних програм;
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв’язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей;
- варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу зверталась увага на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма закладу є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв’язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв’язки реалізуються не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі закладу охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Заклад освіти здійснив вибір модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки країни»

Освітня галузь	<u>Модельна навчальна програма</u> https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Таміла Яценко, Василь Пахаренко,

	Олеся Слижук, Ірина Тригуб) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 року № 1787)
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)
	Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори: Яценко Т. О., Тригуб І. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)
	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
	Модельна навчальна програма «Математика. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
Математична	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
Природнича	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)
	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Григорович О. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)

	Модельна навчальна програма з фізики для 7-9-их класів (Максимович З. Ю., Білик М. М., Варениця Л. В., Коваль Г. С., Микитеєк О. М., Ординович М. Б., Созанський А. В., Шевців В. Ф.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» » (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 184)
	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)
Соціальна та здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001)
	Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Панченко С. Ю.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 № 1787)
Етика і предмети морального спрямування	Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.) «Рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 21.07.2022 (протокол № 6)»
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Історія України. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю. Б., Сєрова Г. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2024 № 1768)
	Модельна навчальна програма «Інтегрований курс історії та громадянської освіти. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кафтан М. В., Костюк І. А., Селіваненко В. В., Цеунов І. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2024 № 1768)
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пасічник О.В., Чернікова Л.А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.)

Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 № 1001)
Мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоець Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185
Міжгалузеві інтегровані курси	Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О. В., Артемева О. Є., Крижановський С. М., Мізіченко Т. М., Мостепан Н. М., Новікова Г. С., Хорищенко О. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2024 року № 1138)
	Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І. М., Ченцов О. М.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031) Модельна навчальна програма «Робототехніка. 7-9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Сокол І. М., Ченцов О. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.09.2024 № 1279)
	Модельна навчальна програма «Драматургія і театр» 7–9 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Старагіна І. П., Івасюк О. М., Матусяк А., Бакула Б.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Львовознавство» 5–6 класи (автори Приставська О.І., Васильєва А.В., Лучко О.В., Дмитрів Х.М.) «Затверджена рішенням методичної Ради ЦПРПП м. Львова, 2023р.» Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Львовознавство» 7–9 класи (автори Приставська О.І., Васильєва А.В., Лучко О.В.) «Затверджена рішенням методичної Ради ЦПРПП м. Львова, від 22.06. 2021 р.»
	Права дитини. Навчальна програма для учнів 5 класів закладів загальної середньої освіти. 35 годин. Автори: Майорський В.В., Левчишена О.М. Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (протокол № 2 від 8 червня 2018 року) (лист Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 02.07.2018 р. № 22.1/12-Г-473).
	Живи за правилами. Навчальна програма курсу для учнів основної школи навчальних закладів. 35 годин. Автор Ремех Т.О. 2007 р.
	Курс «Практичне право» у 8 класі. За програмою Пометун О., Ремех Т. з

	врахуванням навчальної програми «Правознавство (практичний курс)» для 9-х класів навчальних закладів.(- К.: Основа, 2009 р.).
	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи правознавства» 9 клас «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково- педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти.

Форми організації освітнього процесу, які може запропонувати навчальний заклад: очне навчання, при необхідності дистанційне та змішане навчання.

Керуючись Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки країни 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки країни від 10 липня 2019 року № 955 , зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки від 09.09.2024 заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну домашню, педагогічний патронаж , реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Відповідно до Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки країни від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції країни 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 808 від 03.06.2025, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016 класи мають поділ на групи під час вивчення української, іноземних мов, інформатики, робототехніки та технологій/трудоного навчання, інтегрованого курсу «STEM», захист України, фізичної культури (10, 11 класи) та профільних навчальних предметів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти **поточне , формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне** формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. **Підсумкове** оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види

діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо. Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність-рефлексія. Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів

Для 9 класів

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини.

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою. Загальний обсяг навчального навантаження:

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани закладів освіти повинні містити усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї Типової освітньої програми.

У класах з поглибленим вивченням окремих предметів дозволяється навчальне навантаження учнів збільшувати до норм, що не перевищують санітарно-гігієнічних.

У класах з поглибленим вивченням окремих предметів при розробленні робочих навчальних планів потрібно використовувати два варіанти навчальних планів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

класів з поглибленим вивченням окремих предметів

(Таблиця 8 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-

	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5	4	4	3,5	3
Разом		26+3	28,5+3	30+3	31+3	32+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2,5	2	2	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов

(Таблиця 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	3	2	2	2	2
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2

Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3,5	3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

ПЕРЕЛІК

навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

(Таблиця 18 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня)

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови

Для 10-11-х класів

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 № 408 та наказу «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня від 20.06.2025 р. № 890) Навчальний план містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети соціально-гуманітарного та математично-природничого циклів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

10-11 класів закладів загальної середньої освіти

(Таблиця 2 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	2	2
<i>Вибірково-обов’язкові предмети</i> (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття</i>	7,5	8,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38	38

Орієнтована кількість навчальних годин для профільних предметів

10-11 класів закладів загальної середньої освіти

(Таблиця 3 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	9	9
Фізика і астрономія	7	7
Фізика	6	6
Астрономія	2	2
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	4
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист України	5	5

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017

№ 1539, постановою КМУ від 26.02.2020 року №143)

(Таблиця 4 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	
1.	Українська мова	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
2.	Українська література	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
4.	Іноземні мови	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
5.	Історія України	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698

			України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
9.	Біологія і екологія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
10.	Географія	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
11.	Фізика	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
12.	Астрономія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
13.	Хімія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
14.	Інформатика	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
15.	Технології	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
16.	Мистецтво	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
17.	Фізична культура	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
18.	Захист України	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 13.09.2023 № 1121

***Перелік освітніх галузей,
відповідно Державного стандарту***

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Для 5-8 класів НУШ:

- Мовно літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька

– Фізична культура

Для 9 класів:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Повноцінність базової та повної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає школа за батьківські кошти.

Робочий навчальний план Ліцею «Гроно» охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження курсів за вибором, факультативів, індивідуальних та групових занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими освітніми програмами для кожного класу, в повному обсязі.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника.

Згідно Статуту закладу на II ступені:

у 7-8-их класах забезпечили підготовку поглибленого вивчення математики, STEM, англійської мови, права дитини і людини.

у 9-их класах здійснюється допрофільна підготовка за напрямками: математичний, економічний, лінгвістичний, суспільно-гуманітарний.

Запроваджується поглиблене вивчення математики (математичний напрямок); економіки (економічний напрямок); англійської мови (лінгвістичний напрямок); історії та права (суспільно-гуманітарний напрямок). (згідно листа Управління освіти департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради № 2608-вих-1086 від 03.09.2014р.).

На III ступені запроваджується профільне навчання за напрямками математичний, філологічний (поглиблене вивчення англійської мови).

Згідно з наказом МОН N 128 від 20.02.2002р. Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти від 03.06.2025р. № 808 «Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти» при поглибленому вивченні цих предметів клас ділиться на дві групи для проведення практичних занять.

Підсилення предметів інваріантної складової:

Години варіативної складової робочого навчального плану учнів ліцею **5-8-х класів** розподілено:

- у 5-их, 6-их, 7-Б та 8-Б класах – інтегрований курс «STEM» (2 год.);
- у 5-х класах – курс «Права людини» (1 год);
- у 7-Г курс «Живи за правилами» (1 год);
- у 6-х, 7-А, 7-Г, 8-Г класах – курс «Львовознавство» (1 год);

- у 6-Б, 6-Г, 7-Г та 8-Г класах – інтегрований курс «Драматургія і театр» (1 год);
- у 6-А, 6-В, 7-Б та 8-А класах – факультативний курс «Робототехніка» (1 год);
- у 7-х класах – курс «Основи християнської етики» (0,5 год)
- у 8-х класах – курс «Основи християнської етики» (1 год)
- у 8-Г класі – курс «Практичне право» (2 год);

У 9-х класах:

- для забезпечення поглибленого вивчення другої іноземної мови у 9-В класі додано предмет «Німецька мова» 1 год;
- у 9-А класі – предмет «Англійська мова» 1 год;
- у 9-Б класі – курс «Економіка» (1 год)
- у 9-Г класі – курс «Львовознавство» (1 год);
- у 9-х класах «Основи правознавства» (1 год), та 9-Г класі (2 год);
- у 9-Г класі – Індивідуальні заняття з математики (1).

У 10-х класах:

- додаткових годин до годин інваріантної складової на забезпечення профільного викладання математики у 10-А, 11-А класах, англійської мови у 10-Б, 11-Б класах.
- у 10-х класах – курс «Основи християнської етики» (1 год)
- індивідуальних консультацій з математики та інформатики.

Факультативні заняття і курси за вибором проводяться в період основних занять із обов'язковою перервою за затвердженням розкладом.

Розділ 4.3

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає профілю, маємо високого рівня педагогів; навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети;
- якість проведення навчальних занять: 73% педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 9% учителів-методистів та 42% старших учителів;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторингу семестрових, річних балів, ДПА та результатів НМТ.
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичного об'єднання вчителів початкової школи та науково-методичних кафедр, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари; контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по закладу, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Розділ 4.4. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЛІЦЕЮ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та

	компетентності у природничих науках і технологіях	досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших

		незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Спілкування іноземними мовами»,
- «Математична»,
- «Громадянська освіта та патріотичне виховання»,
- «Соціальні та емоційні компетентності»

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Соціальні та емоційні компетентності	Соціально-емоційне навчання – це процес, в якому діти отримують та ефективно застосовують знання, уміння й навички, необхідні для того, щоб усвідомлювати емоції та управляти ними; ставити цілі та досягати їх; відчувати й проявляти емпатію до інших; встановлювати позитивні стосунки та ухвалювати відповідальні рішення. Розвиток особистісних та соціальних навичок дітей, профілактика негативної поведінки та вживання шкідливих речовин, об'єднання учнівської молоді, батьківської громадськості та педагогів відбуватиметься через запровадження міжнародного навчально-методичного комплексу Lions Quest «Соціальні та емоційні компетенції XXI століття» у виховну роботу, навчальні предмети, батьківські збори.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо

	себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Розділ 4.5

РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Розділ 4.6.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальний план на 2025-2026 навчальний рік складений відповідно Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-3 класах), Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462 (у 4-х класах); Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 та № 898 від 30.09.2020) (у 1-4 класах); наказу № 1120 від 09.08.2024 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (Додатку 1 – Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчальним українською мовою. Додатку 3 – Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою; Освітньої програми загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405) з навчанням українською мовою і вивченням мови національної меншини; Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 № 408 та наказу «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня від 20.06.2025 р. № 890.

- **для початкової школи (1 - 4 класи)** – відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407
- **для 5-8х класів НУШ** - відповідно наказу № 1120 від 09.08.2024 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (Додаток 1 – Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчальним українською мовою. Додаток 3 – Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою;
- **для 9-х класів** – згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405;
- **для 10-11-х класів** – керуючись Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 № 408 та наказу «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня від 20.06.2025 р. № 890). (Таблиця 2 . Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти та Таблиця 3. Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів).

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 5-их класів НУШ

Освітня галузь	Навчальні предмети	5-А STEM	5-Б STEM	5-В STEM	5-Г STEM
Мовно-літературна галузь	Українська мова	4	4	4	4
	Інтегрований курс літератур	2,5+1,5	2,5+1,5	2,5+1,5	2,5+1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5
Математична	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1
Природнича	ІК "Пізнаємо природу"	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Соціальна і здоров'язбережува льна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	1	1	1
	Основи християнської етики	1	1	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ: інтегрований курс історії та громадянської освіти	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
<i>Разом (без фізичної культури + фізична культура)</i>		25+3	25+3	25+3	25+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		3	3	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси	STEM	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Права дитини	1	1	1	1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження</i>		28	28	28	28
<i>Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)</i>		28+3	28+3	28+3	28+3
ВСЬОГО		31	31	31	31

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 6-их класів НУШ

Освітня галузь	Навчальні предмети	6-А STEM	6-Б STEM	6-В STEM	6-Г STEM
Мовно-літературна галузь	Українська мова	4	4	4	4
	Інтегрований курс літератур	2,5+1	2,5+1	2,5+1	2,5+1
	Іноземна мова (англійська)	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5
Математична	Математика	4+2	4+2	4+2	4+2
Природнича	Географія	1+1	1+1	1+1	1+1
	ІК "Пізнаємо природу"	1	1	1	1
Соціальна і здоров'язбережу- вальна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	1	1	1
	Основи християнської етики	0+0,5	0+0,5	0+0,5	0+0,5
Громадянська та історична	Україна і світ: інтегрований курс історії та громадянської освіти	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
<i>Разом (без фізичної культури + фізична культура)</i>		27+3	27+3	27+3	27+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		4	4	4	4
Міжгалузеві інтегровані курси	Робототехніка	1 ф		1 ф	
	STEM	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Драматургія і театр		1 ф		1 ф
	Львовознавство	1	1	1	1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження</i>		31	31	31	31
<i>Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)</i>		31+3	31+3	31+3	31+3
ВСЬОГО		34	34	34	34

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 7-их класів НУШ

Освітня галузь	Навчальні предмети	7-А клас матем	7-Б клас STEM	7-В клас лінг	7-Г клас сусп.-г
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3
	Інтегрований курс літератур	2,5+1	2,5+1	2,5+1	2,5+1
	Іноземна мова (англійська)	3,5+1,5	3,5+0,5	3,5+1,5	3,5+0,5
	Іноземна мова (німецька)			0+2	
Математична	Алгебра	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія	1,5+1,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Природнича	Географія	2	2	2	2
	Біологія	2	2	2	2
	Хімія	1	1	1	1
	Фізика	2	2	2	2
Соціальна і здоров'я зберезувальна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	1	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	1+1	1+1	1+1	1+1
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		30,5+3	28,5+3	31,5+3	28,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1,5	3,5	0,5	3,5
Міжгалузеві інтегровані курси	Робототехніка		1 ф		
	STEM		1,5+0,5		
	Драматургія і театр				1 ф
	Львовознавство	1			1
	Основи християнської етики	0,5	0,5	0,5	0,5
	Живи за правилами				1
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		35	35	35	35
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		32+3	32+3	32+3	32+3
ВСЬОГО		35	35	35	35

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 8-их класів НУШ

Освітня галузь	Навчальні предмети	8-А метем.	8-Б STEM	8-В лінгвіст.	8-Г сусп.-гум.
Мовно-літературна галузь	Українська мова	3	3	3	3
	Інтегрований курс літератур	2+1	2+1	2+1	2+1
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3+1	2
	Іноземна мова (німецька)			0+2	
Математична	Алгебра	2,5+1,5	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія	1,5+1,5	1,5+1,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Природнича	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2
	Фізика	2	2	2	2
	Хімія	2	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Підп. Фінансова грамотність	0,5	0,5	0,5	0,5
	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	0,5	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії і громадянської освіти	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс мистецтва	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
<i>Разом (без фізичної культури + фізична культура)</i>		31+3	30+3	32+3	28+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	3	1	5
Міжгалузеві інтегровані курси	Практичне право				2
	Основи християнської етики	1	1	1	1
	Драматургія і театр				1 ф
	STEM		2		
	Робототехніка	1 ф			
	Львовознавство				1
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження</i>		33	33	33	33
<i>Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)</i>		33+3	33+3	33+3	33+3
ВСЬОГО		36	36	36	36

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 9-их класів

Освітня галузь	Навчальні предмети	9-А метем.	9-Б економ	9-В лінгв	9-Г сусп.-гум.
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова	2	2	2+3	2
	Зарубіжна література	2	2	1	1
Математична	Алгебра	2+2,5	2+2,5	2+1	2+1
	Геометрія	2+0,5	2+0,5	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5	1,5+0,5
	Фізика	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
	Основи здоров'я	1	1	1	1
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5+0,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Львовознавство				1
	Основи правознавства	1	1	1	1+1
Інформатика	Інформатика	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1	1
<i>Разом (без фізичної культури + фізична культура)</i>		32+3	32+3	32+3	32+3
<i>Додатковий час на предмети факультативи індивідуальні заняття і консультації</i>		1	1	1	1
Міжгалузеві інтегровані курси	Німецька мова	1		1	
	Англійська мова				
	Економіка		1		
	Індивідуальні заняття з математики				1 ф
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження</i>		33	33	33	33
<i>Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)</i>		33+3	33+3	33+3	33+3
ВСЬОГО		36	36	36	36

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 10-их класів

Навчальні предмети	10-А метем.	10-Б англ.філолог.
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Англійська мова	2	2+3
Німецька мова		0+2
Зарубіжна література	1	1
Алгебра і початки аналізу	2+4	
Геометрія	1+2	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)		3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1,5
Фізика	3	3
Хімія	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	2
Інформатика	1	
Технології	2	2
Мистецтво		1
Захист України	2	2
Фізична культура	3	3
<i>Разом (без фізичної культури + фізична культура)</i>	<i>27+6+3</i>	<i>27+6+3</i>
Додаткові години для вивчення предметів	6	6
<i>Факультативні та індивідуальні заняття</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
Індивідуальні заняття з математики	1 ф	1 ф
Основи християнської етики	1 ф	1 ф
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження</i>	<i>33</i>	<i>33</i>
<i>Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)</i>	<i>33+3+2</i>	<i>33+3+2</i>
ВСЬОГО	38	38

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 11-их класів

Навчальні предмети	11-А метем.	11-Б англ. філолог.
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Англійська мова	2	2+3
Німецька мова		0+2
Зарубіжна література	1	1
Алгебра і початки аналізу	2+4	
Геометрія	1+2	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)		3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1	1
Фізика	3	3
Астрономія	1	1
Хімія	2	2
Історія України	1,5+0,5	1,5+0,5
Всесвітня історія	1	1
Захист України	2	2
Інформатика	2	
Технології	1	1
Мистецтво		2
Фізична культура	3	3
<i>Разом (без фізичної культури + фізична культура)</i>	26,5+6,5+3	26,5+6,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	6,5	6,5
<i>Факультативні та індивідуальні заняття</i>	2	2
Індивідуальні заняття з математики	1 ф	1 ф
Індивідуальні заняття з інформатики	1 ф	1 ф
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження</i>	33	33
<i>Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)</i>	33+3+2	33+3+2
ВСЬОГО	38	38

Розділ 5.

ТИПОВА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України

Типова освітня програма для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України (далі - Типова освітня програма) застосовується для закладів загальної середньої освіти, у яких створені класи (групи) для вивчення навчальних предметів та інтегрованих курсів українознавчого компоненту.

Навчання за Типовою освітньою програмою можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти України перебувають за межами України і навчаються за денною (очною) формою в закладі освіти країни перебування.

Зарахування здобувачів освіти до закладу освіти для навчання за цією Типовою освітньою програмою здійснюється відповідно до законодавства на підставі заяви, поданої одним з батьків, іншим законним представником здобувача освіти або повнолітнім з добувачем, за процедурою, визначеною Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 р. №367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016, (зі змінами).

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 1-4 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Додаток 1. Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 року № 1014 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2025 №1119))

<i>Навчальний предмет/ інтегрований курс</i>	<i>1 клас</i>	<i>2 клас</i>	<i>3 клас</i>	<i>4 клас</i>
Українська мова та читання	4	4	4	4
Я досліджую світ (у частині громадянської й історичної освітньої галузі)	2	1	1	1
<i>Разом</i>	5	5	5	5
Додаткові години	1	1	1	1
<i>Загальна кількість годин на тиждень</i>	6	6	6	6

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Додаток 2. Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 року № 1014 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2025 № 1119))

<i>Навчальний предмет/ інтегрований курс</i>	<i>5 клас</i>	<i>6 клас</i>	<i>7 клас</i>	<i>8 клас</i>	<i>9 клас</i>
Українська мова та література	3	3	3	3	3,5
Історія України й громадянська освіта	1	1	1	1	1,5
Географія України	-	-	-	1	0,5
Правознавство	-	-	-	-	0,5
<i>Разом</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Додаткові години на індивідуальні заняття та консультації	2	2	2	2	8
<i>Загальна кількість годин на тиждень</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>14</i>

ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ 10-11 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Додаток 3. Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 року № 1014 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2025 № 1119))

<i>Навчальний предмет/інтегрований курс</i>	<i>10 клас</i>	<i>11 клас</i>
Українська мова й література ¹	3	3
Історія України	1	1,5
Громадянська освіта	1	-
Географія України	-	0,5
Захист України	1	1
<i>Разом</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
Додаткові години на індивідуальні заняття та консультації	8	8
<i>Загальна кількість годин на тиждень</i>	<i>14</i>	<i>14</i>

Розділ 6.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультацій, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ 7.

ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і НМТ.

Розділ 8.

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Для виконання освітніх програм школи на 2024/2025 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.

Директорка

Наталія СОМИК